

הנותן לשכוי 'בינה'

על העופות פטם

חלק א'

מרומוז בזה כדי להכיר את התרנגול שנקרא "שכוי" צריכים בינה
להבין הסגיות העמוקות בזה, וכהיום גם המציאות.

מגאון א'

אשר עוסק רבות בשנים

לברר המציאות כהיום

Development of the Modern Broiler

א. תמצית 'ההלכה' - ובו יבואר תמצית הסוגיא מש"ס ופוסקים.
תמצית 'המציאות' של העופות מהבתי חרושת - פאבריקין.

כ"ב אלול תשע"ז לפ"ק

מהדורה שניה עם תיקונים והוספות

בשרות העופות

7686401@gmail.com

הנותן לשכוי בינה

בס"ד

אלול תשע"ז

לכבוד הרבנים היושבים על מדרן שליט"א

הננו בא להודיע למעלת כבודו, מהמציאות של העופות הנמכרים כהיום, וע"י שעסקתי בזה רבות בשנים יש לי הרבה ידיעות ממקור ראשון, אף שבדרך כלל החברות מסתירים האינפרמאציה האמיתית של העופות, ואחר בירור וליבון עם גדולי הרבנים נחרדתי לראות העורון שיש היום גם אצל הרבנים מובהקים, ועל כן באתי להציע קצת מהסוגיא ומקצת מהמציאות מה שאנה ה' לידי, ואל ידון אותי לחוב איך אני מכניס בדבר ששייך לרבנים – אך האמת של המציאות המרה שהגיע לידי, שמחמיר והולך מיום ליום, ומיגוי דזכי לנפשיה זכי לחבריה ורק מראה מקום אני לך, זה מה שאלצוני לכתוב למעל"כ אולי יחוס על עם עני ואביון להציל הדור לאכול כשרות במהודר בתכלית הכשרות כמו אצל כל שאר המאכלים שהם בתכלית הכשרות.

הננו בא להציע בזה להציע למעל"כ שתי נקודות שהם יסוד הענין כיצד להישמר מאכילת עופות שאינם כשרים בדורנו רח"ל.

א. תמצית 'ההלכה' ובו יבואר תמצית הסוגיא מש"ס ופוסקים.

ב. תמצית 'המציאות' של העופות מהבתי חרושת - פאבריקין.

תמצית ההלכה

פסק השו"ע והרמ"א בענין טהרת עופות

א] נפסק בשו"ע יור"ד סי' פ"ב שאסור לאכול שום עוף שבעולם אלא א"כ קיבלנו במסורת מאבותינו שזהו עוף טהור, ואע"פ שיש מחלוקת הראשונים בגירסת הגמרא שיש גורסים שכמו שיש בבהמה וחיה סימנים של מעלה גרה ומפריס פרסה כך גם בעופות יש שלש סימנים, שאם יש לעוף א. זפק [שבושט של העוף יש כמו שק קטן ששם מתמלא האוכל שקורין באידיש 'וואלע']. ב. קורקבן נקלף [דהיינו שבפנים הקורקבן יש עור נוסף חוץ מהעור הדבוק לקורקבן והוא נקלף מהקורקבן ורגיל בתרגולים שהוא ממש כמו כיס לעצמו בתוך הקורקבן]. ג. שיש לו אצבע יתירה [שלרוב הראשונים הוא האצבע הרביעית האחורית שיש ביונים ובתרנגולים]. הרי זה סימן שהעוף טהור ואין צריך שום מסורת להכשיר העוף.

אבל השו"ע והרמ"א לא פסקו כן אלא כגירסת רש"י בגמרא, שאדרבא כמעט כל העופות הטמאים יש להם את השלש סימנים האלה שיש להם זפק וקורקבן נקלף ואצבע יתירה, וממילא שיש רק סימן אחד לידע האם העוף טהור או טמא, והוא שאם הוא דורס הוא טמא ואם אינו דורס אז אם יש לו את השלש סימנים שיש לו זפק וקורקבן נקלף ואצבע יתירה אז הוא טהור.

ולפ"ז פסקו השו"ע והרמ"א שם שכיוון שאנו לא יודעים לבדוק עוף האם הוא דורס או לא, א"כ אי אפשר לדעת על עוף האם הוא טהור או טמא רק אם יש לנו במסורת מאבותינו שהוא טהור, כיוון שאבותינו הכירו היטב את העופות הטהורים והטמאים והם מסרו לנו שהוא טהור הרי אנו סומכין עליהם שהוא טהור, אבל בלא זה אין אנו יכולים לדעת האם העוף הוא טהור שאינו דורס או שמא הוא שדורס, ואנחנו פוסקים כגירסת רש"י בגמרא שכל השאלה לדעת האם העוף הוא טהור או טמא תלוי האם הוא דורס או לא, ובזה אין לנו שום בקיאות ומוכרחין להסתמך רק על המסורת מאבותינו, ולכן על כל בר ישראל

הנותן לשכוי בינה

לדעת שמה שצריך מסורת באכילת עופות אינו איזה הידור מצוה אלא שזה היסוד לדעת שלא אוכלים עופות טמאים ח"ו.

מסורת עוף טהור

ב) פסק ההלכה של השו"ע והרמ"א שאי אפשר לדעת על עוף האם הוא 'טהור' או 'טמא' כיון שאין אנו בקיאים אם הוא דורס כנ"ל, ונתקבל כמובן כהלכה פסוקה בכל תפוצות ישראל, ולכן כשבאו עופות חדשים שלא היו ידועים מקודם, היו מבררין בכל מקום ומקום אם יש קבלה ומסורת על עוף, שאם הי' מסורה א"כ בוודאי הוא עוף טהור שאינו דורס, ופלפלו הרבה בתשובות האחרונים שמזמן החת"ס ואילך על מיני עופות חדשים, א. האם יש להם מסורת וקבלה מאבותינו שהם טהורים. ב. מה הדין בעופות שנולדו ע"י התערובות של העופות החדשים עם עופות הישנים שיש להם מסורת, ג. היו מקרים שקבלו עדות בטעות על עופות שהם טהורים ואח"כ אחרי הרבה הרבה שנים עלו פקפוקים שטענו שזה היה טעות, ובאמת קבלו עוף בלא מסורת. [ועל זה צדדו הפוסקים, שאם ראינו בעינינו כל כך הרבה שנים על עוף זה שאינו דורס ע"י שנתגדל בחצרות לאלפים ע"י עם ישראל יש להקל שאנו בקיאים להיות בטוחים שהוא עוף שאינו דורס, [כתבו כן לגבי העוף התרנגול הודו - 'אינדיגו' turkey] וא"כ העוף הזה הוא נכלל עם העופות שיש להן מסורה ולכן מותר באכילה (ע"י דר"כת יו"ד פ"ב ס"ק כ"ו)], שכל זה אינו שייך בעופות של בתי החרושת כמובן.

העולה לדינא למעשה בזמנינו

ג) ולפי מה שנתבאר שההלכה הפסוקה הוא שאי אפשר לדעת על עוף האם הוא דורס רק לפי מה שקיבלנו במסורת מאבותינו, כי כבר בזמן הגמרא היה חשש שאנו לא מספיק בקיאים לדעת על עוף האם הוא דורס אפילו כשאנו מדקדקים לבדוק, א"כ בזמנינו הדבר חמור הרבה יותר, שהרי בשנים קדמוניות כשכל מהלך החיים היה עם גידול של עופות בחצר וכל אחד התעסק בעופות והכיר טבעם, היינו יכולים לבדוק בעופות האם הם דורסים, ואעפ"כ למדו רבותינו מהגמרא שאפשר שיהיה טעות ונחשוב על עוף שהוא באמת דורס ונטעה שאינו דורס, אבל בזמנינו שאין בכלל שום בקיאות בהנהגות של עופות, ומתי מעט אנשים חיים עם עופות בחצר וגם הם אינם בקיאים כלל בתהלוכות של בעלי החיים, ואם באנו לחפש תלמידי חכמים אמיתיים שהיו גם מגדלי עופות בתדירות, לא ימצא כלל אפילו אחד מאלפים וא"כ אין לחשוב כלל שאנו יכולים להביע דעה על עוף האם הוא דורס או לא. [וביותר שיש ג' פירושים בראשונים מהו דורס, וכתבו הפוסקים שצריך להחמיר ככל הפירושים].

מה נקרא תרנגול שנכלל במסורת

ד) ויש שטועים וסוברין שעוף בלי מסורה הוא עוף כשר ואין לוקין על אכילתה, ורק מחמירין שלא לאכול בלי מסורה, וטעות הוא בידם שכבר מבואר בפוסקים שיש **תרנגולים שהם ודאי טמאים** ע"י שו"ת מהרי"ל סי' צ"ה, ויש תרנגולים שהם **ספק טמאים** שמבואר בשו"ת חת"ס או"ח סי' קכ"ז [באמצע נידון שיעורי כביצה], ובכל ספרי השו"ת בדור שאחר החת"ס, וע"י גם במהרש"ם, ובשו"ת מנחת יצחק ח"ה סי' ל"א העתיק מתשובות האחרונים, וכן בתשו' שבט הלוי ח"י סי' קי"ג, וע"י גם חזו"א יור"ד סי' י"ג אות י"ד. ומבואר בכל הפוסקים שיש הרבה מיני תרנגולים שאין להם מסורת ובכל הדורות נזהרו שלא להיכשל ח"ו באכילתן.

ובדין תערובות של עופות שמותרים באכילה עם עופות אסורים באופן שהאב הוא הכשר והנקיבה אסורה, הסכמת הפוסקים שהצאצאים אסורים מעיקר הדין, אבל באופן שהנקיבה היא הכשרה והאב הוא האסור בזה יש ספק האם חוששין לזרע האב או אין חוששין ואז העוף הוא כשר, [וכאן החילוק בין מה שכתב בתשובת מרן השבט הלוי זצ"ל הנ"ל להנידון על עופות שבזמנינו, שאז היה הנידון שהאם יש לו מסורה ברורה, ורק האב

הנותן לשכוי בינה

הוא האסור, ואפי' ע"ז כתב שאין להעמיד הנהגת הכלל לכתחילה על היתרים של ספיקות כמו שיבואר אי"ה לקמן (והוסיף וכ' שיש להתעורר ולעמוד בהגחה חמורה שלא להביא לשחיטת עופות ממקור שהוא בדוק מחשש תערובת מינים, ושאפרוחים גדלים רק ממין שהמסורה ברורה בלי פקפוק בין מצד הזכר ובין מצד הנקבה עכ"ל – ועד עתה לא עלתה בידי המכשירים להביא לכלל ישראל עוף כזו, ועוד ידינו נטויה בס"ד ועם סיוע מהרבנים והמכשירים)). ועי' בתשובות חת"ס הנ"ל ומסקנת ההלכה במנחת יצחק הנ"ל שאם החשש הוא רק שהאב הוא בלא מסורת יש מקום לצרף הספק שאולי אין חוששין לזרע האב ולפסוק להלכה להתיר הצאצאים.

תמצית המציאות - בזמנינו של העופות מהפאבריקין- בתי חרושת

ה[כל השנים שעברו קנו העופות ממי שגדלו אותם ביתו או בחצירו למאה ולרבבות והיו בקיאים במציאת התרנגול לכל פרטיו, עד שלצערנו נשתנה הענין הזה ע"י שנעשו פאבריקין וכהיום מייצרים עשרות מליארדים עופות כל שנה לכל העולם שזה נתברר רק בשנת תשנ"ח, שעד אז לא ידעו שהעופות גדלים בכל מדינה ומדינה דור אחר דור כמו שהיה תמיד מזמן מתן תורה עד ימינו, ולא ידעו שצריך לחקור אחר צורת העופות האם הם כצורת העופות שאכלנו תמיד, כיון שחשבו שהעופות שלנו הם צאצאים של העופות שהיינו רגילים לאכלם מאז ומתמיד, ואפילו השוחטים והמצויים בבית השחיטה לא נתנו לב לחשוב שיש איזה שאלה על מקור מוצאם של העופות.

ומתחילה כשהתחילו להביא את התרנגולים החדשים שזה לערך לפני כחמישים שנים שנה, היה עיקר השינוי שהחדשים היו כולם לבנים, לגמרי בניגוד לעופות הישנים שהיו צבעוניים בכל מיני צבעים, אבל המראה הכללי של העופות לא היו משונים כל כך מהעופות הישנים, [ועוד טעם שלא נתנו לב כי בעופות לבנים אין השינויים בולטים כל כך] ולכן כאשר הגיעו העופות הלבנים [שחשבו אז שע"י שמכניסים אותם לאינקובטור-מדגרה במקום שהאמא תשב עליהם הם יוצאים לבנים] לא נתנו לב לשינויים הקטנים שיש ביניהם לבין העופות הצבעוניים הישנים, ואח"כ מאז ועד עתה נשתנו בכל שנה עוד קצת ועוד קצת, מאחר שזה נעשה במשך הרבה שנים לא נתנו לב לדבר ועכשיו אם באנו להשוות בין העופות של הפאבריקין לעופות שהיו לפני הפאבריקין יש כבר שינויים יותר גדולים שכל אחד יכול להבחין. אמנם לא מפני השינויים האלו נתעוררו חכמי הדור לחוש על העופות של הפאבריקין, ולחשוש אולי הם מין אחר מהתרנגולות הישנים וצריך עליהם מסורת נפרדת, אלא שהמציאות הזו שהם שונים במקצת מהעופות הישנים מעוררת אותנו לחקור על מוצאם מה הם ומי הם ומהו המקור של העופות החדשים שמשתנים משנה לשנה.

העופות שמייצרים בפאבריקין- בתי חרושת

ו[בערך בשנת תשנ"ח עורר ת"ח אחד בהיותו ראש השוחטים וגם חיבר ספר של ג' חלקים 'אבני חן' באדיבת מנדבים ממאנטריאל, וראה שיש שינוי מזמן לזמן בהתרנגולים לדקי הראות, והלך וביקר בכמה מקומות איפה שמגדלים התרנגולים, והכניס ראשו לברר מהמציאות של אופן הרכבה של העוף עד שהגיע עם הידיעות שיש שינוי מהותי של גידול העוף למרן הגר"ש ואזנר זצ"ל עם המציאות שיש פאבריקין "שמייצרים" עופות [כמו יצור של טשקולד למיניהם שתלוי במה מרכיבין אותו] ונתברר שהמציאות הוא באמת כך שהפאבריק מייצר העופות וממנו באים כל העופות שנאכלים על ידי כלל ישראל בכל מקומות מושבותם, והנה כאשר נתברר דבר זה, חיל ורעדה אחז את כל אשר יראת ה' נוגעת בלבבו שתחת אשר לא עלה על הדעת לחשוך בעופות הלבנים החדשים שאולי יש בזה איזה

הנותן לשכוי בינה

שהוא ריעותא, שהרי יש כאן דבר חדש לגמרי שיש פאבריקין שמיצרים בהם עופות ומזה אנו אוכלים, והשאלה הפשוטה נשאלה ע"י כל מי שבשם יהודי חרדי ייקרא איזה הכשר יש לפאבריק, האם יודעים מאיזה עופות הם מיצרים את העוף הלבן המפוטם במראה שאינו טבעי כלל, והתשובה שנתקבלה אז היתה איה"נ שזה דיעבד גדול לאכול מפאבריק של גויים אבל כל הפאבריק מיוסד רק כדי שיהא זכר ממין כבד שנותן הרבה בשר, אבל הנקבה הוא העוף הישן שהיינו אוכלים תמיד, וראיה לדבר שהרי העופות יש להם קצת דמיון לעופות שהיינו רגילים בהם. ואחר פסק זו להכשיר העופות מפאבריקן, (והיו אז איזה יחידים בא"י ובארה"ב שהפסיקו מלאכול תרנוגלים, ויש שהפסיקו גם מלאכול ביצים) נשתתק כל הענין לברר עוד, מה שקורה אצל העופות, והאם משתנה הדבר ביותר תערובות מזמן לזמן.

הסדר בגידול העופות של הפאבריקין – ג' שלבים – ג' חברות

[ז] ובאמת ה' חסרון ידיעה בשנת תשנ"ח, שחשבו אז שכל השאלה של העופות מהפאבריקין נוגע רק לזכר ולא לנקבה, מה שאינו ונבע מהמציאות כדלהלן:

שבכדי לייצר עוף פטם – ברוילר Modern Broiler יש ג' שלבים, ע"י ג' חברות, שכל שלב מתחלק לחברה אחרת שעושה את השלב שלה, ומוכרת להחברה השניה וכמו שיבואר. לצורך הענין נקרא להם כך, חברה 1, חברה 2, חברה 3.

חברה 1 - הנקראת **חברת טיפוח** – ברידינג קאמפניס (breeding companies) [כיום יש בעולם רק שתי חברות גדולות (שהם קנו ממאה חברות קטנות) הא' נקרא 'רוס' (Ross) והב' נקרא 'קוב' (Cobb)] מגדלים שורשרות של דורות דורות מהרבה מיני עופות, ומזה מגדלים את העוף שנקרא קורניש – אינדיאן גיים (Indian Game), [שיצורו מהכלאה של מספר עופות קרב מהמזרח הרחוק] שהוולדות שלו לבסוף הם האבא של הפטם – ברוילר (Broiler) הנאכל. ובנוסף מגדלים שורשרת נפרדת כנ"ל של הרבה דורות שמזה מגדלים את העוף הנקרא רוק (Rock) שהוולדות שלו לבסוף הם האמא של הפטם. ועיקר עבודתם הוא כסדר להשביח מקחם עוד ועוד. ובכל שנה משביחים את מקחם במעט. ואז מוכרים לחברה 2 את האפרוחים בני יומם שמהם חברה 2 מייצרת את האבא והאמא של הפטם – ברוילר.

חברה 2 - מגדלים האפרוחים עד שמתבגרים ואז מזווגים אותם זה עם זה (קורניש – רוק Rock - Cornish) ואת הצאצאים שנעשו ע"י הביצים באינקיביטער אפרוחים בני יומם מוכרים לחברה 3.

חברה 3 - מגדלים את האפרוחים - שהם בעצם צאצאים של הקורניש והרוק – בערך 36 יום (בת חמש שבועות) ומוכרים אותם לבתי השחיטה, ששוחטים אותם עבור עם ישראל קדושים.

ומתוך שראו אז שהשינויים מהתרנגולים הרגילים הם יותר מובהקים בעוף הזכר שהוא האב של התרנגולים מהפאבריקין, חשבו שרק הזכרים שהם האבות הם עופות חדשים שלא אכלום אבותינו אבל האמהות הם התרנגולים הישנים שנתלבנו באופן המותר, אלא שכעת נתברר ללא ספק, שגם האמהות של התרנגולים מהפאבריקין הם מאותו תערובות כמו הזכרים, ויש בהם הרבה מיני עופות משונים מאד שלא אכלום אבותינו מעולם ואנא אנחנו באים, כמבואר כל זה במכתב מהמנהל של חברת 'רוס' שכתב לפני כמה חדשים להגאון רא"ב ליטמנאוויץ שליט"א מעדה החרדית, והדברים ידועים לכל מי שבקי קצת בנעשה בחברות הטיפוח – ברידינג קאמפניס (breeding companies), ומה שלא ידעו מזה עד לאחרונה, הוא רק מחמת חסרון ידיעה שלא עלו על דעתם שצריך לברר הענין.

האם אפשר לתת הכשר על הפאבריקין [בתי חרושת] שמייצרים העופות ?

[ח] הנה כעת נתברר בבירור גמור, שלא רק בצד של הזכר מייצרים את העופות ממינים שאינם כשרים אלא גם בצד של הנקיבה יש מינים שאינם כשרים ונמצא שבפועל מציעים

הנותן לשכוי בינה

לנו לאכול עופות שאין שום ידיעה על כשרותם, והדבר תמוה מאד וכי ילך יהודי חרדי לאכול עופות בלא שידע האם הם כשרים או לא, והרי נפסק בשו"ע שאי אפשר לידע האם העוף הוא כשר רק אם מסרו לנו אבותינו מדור דור שהוא כשר, והאם בגלל זה שמייצרים אותו בפאבריק שחשבו שמייצר את העופות הישנים - נהיו כל העופות שהפאבריק מייצר כשרים? והאם שייך בכלל לקרות מסורה על זה.

ובנוסף כידוע ששני הפאבריקין הגדולים הנ"ל קנו וקונים בשנים האחרונות כל מיני פאבריקין קטנים שהצליחו להגיע לאיזה מעלה בעופות שלהם. והיינו שיש פאבריקין קטנים שעוסקים להשביח תכונה מסוימת של העופות, וכשמצליחים בזה מוכרים זאת לפאבריקין הגדולים וממילא שהפאבריק בעצמו אינו יודע, ואינו מתעניין מאיזה סוגי עופות הגיעו להישגים אלו, ומתעניין רק בתועלת שיהיה לו ממה שמרכיבים ואיזה רווח ממון יצא, וחוף מזה לא איכפת לו כלום כמבואר כל זה במכתב של דר' קולין מנהל חברת רוס, וגם דבר זה ידוע לכל מי שבקי קצת בנעשה בברידינג קאמפניס- (breeding companies) חברת טיפוח, ומה שזה לא נודע עד עכשיו, הוא רק מחמת שלא ידעו שצריך לברר, על כן אי אפשר לתת בשום אופן הכשר על הפאבריקין.

השגחה בפאבריקין [בתי חרושת]

ט] על הענין להתיר את העופות מהפאבריקין [בתי חרושת] מספרים שלאחר שאיימו על הפאבריקין, שאם לא יראו להם את כל מה שעושין וכן כל ההרכבות שיש בעופות שהם מוכרים, יפסיקו לקנות מהם עופות, והפאבריקין נבהלו מאד מהאיומים ופתחו את כל האוצרות, והראו להרב ... את כל העופות שמהם מייצרים את העופות לאכילה, והרב האם כָּאָה במו עיניו שאכן הגויים למדו היטב סימן פ"ב שבשו"ע ומשתמשים אך ורק בעופות כשרים למהדרין.

אלא שיש לשאול להרב ... ג' שאלות. הא' האם היית שם במשך חמישים שנה שעברו בהשגחה תמידית, ב' האם בדקת בעין רואה על כל המסמכים והאי מאיל, וראית בדיוק מה מכניסים לתוך ההרכבות?

ג' האם הרב יודע שגם כרגע יש הרבה מקומות מחוץ לפאבריק המרכזי, שגם שם עושין כרגע הרכבות חדשות, ויש מקומות פזורים בכל רחבי העולם של היי ברידרס (מטפחים) ש'קוב' ו'רוס' ((Cobb) (Ross)) עומדים איתם בקשר, וברגע שהם מצליחים לייצר איזה תועלת, דהיינו איזה עוף שכאשר ירכיבוהו בתוך התערובת הוא יגרום שהעופות הנמכרים יהיו מעולים יותר, מיד יביאו את אותו העוף לקוב או לרוס ויקנו את העופות בממון הרבה, והם אפילו לא ישאלו ממה מורכבים העופות, משום שלא אכפת להם כלום אלא שיהיה לו המעלות שהם רוצים.

מה שטוענים אלו שביקרו בפאבריקין יש רק 'קורניש' ו'רוק'

י] ומכאן תשובה לטוענים שהם ביקרו בפאבריקין המרכזי, וראו שאין שם שום עופות משונים, והכל הם עופות לבנים בשינויים קטנים משורשרת אחת לשניה, ואע"פ שיש שם עשרות שורשרות ששונים קצת אחד מהשני אבל כולם הם או קורניש או רוק, וראו במפורש שלא מערבבים שום עופות אחרים רק מיני קורניש ורוק שכולם שווים לטובה, וכל הרוצה לראות יכול לבוא ולראות. עד כאן טענתם.

וממה שכתבנו ניתן להבין כל הענין, וכמו שכל בר דעת מבין שהם מתקדמים כל הזמן בתערובות חדשים, כך כל בר דעת מבין שאינם מחזיקים את העופות המקוריים המשונים במקום המרכזי של הפאבריק, וחוף ממה שהם מחזיקים אצל כל מיני פארמערס בשכירות או בקבלנות כל מיני עופות כידוע, הרי הם קונים כל מתי שמזדמן שורשרות של קורניש או

הנותן לשכוי בינה

רוק (שנקרא בלשונם AB = קורניש, CD = רוק) וכמעט אינם מחזיקים אצליהם בפאבריקין את העופות המשונים שהם מערבים, כי מספיק להם פעם אחת להרכיבם לתוך הרוק או לתוך הקורניש כדי לקבל התועלת שהם מעוניינים, ולדוגמא שמצאו עוף מסוים שאם הוא יהיה הנקבה של השורשרת הנקבית הם ישביחו את העופות בגודל החזה במעט, הרי הם מיד יכליאו את אותו העוף וייצרו מין רוק כזה, ושוב בהפאבריק יהיה רק מין רוק משופר, ללא שום זכר לעוף המשונה שהרכיבו, ואדרבא מיד הם עושים סלקציה שיחזור הרוק לכל המעלות שהיו לו לפני ההרכבה של המין החדש, כמובן בתוספת המעלה הנוספת שרצו להרוויח ע"י ההרכבה.

ומה חושב הרב ..., שהם יראו לו בדיוק את העוף המשונה באותו יום שהרכיבו אותו, וכי יקחו אותו לכל המקומות בעולם להראות לו את כל מה שהם עתידים לקנות, הלא כל בר דעת מבין שא"א לדעת המציאות.

יא] כל מי שקורא את הסיכום של ד"ר קולין בקסטר ג'ונס נשיא חברת "רוס" לשעבר, מבין שאדם שהיה המנהל והנשיא של חברת רוס שהיא החברה הגדולה בעולם, יודע ויכתוב רק דברים ברורים ואמיתיים, ומה גם שבדברים שכתב אין שום חידושים והוא כתב את הדברים שכל אחד יכול לחשוב לבד שזה כך, וכל מי שיברר באמת יגיע למסקנה הפשוטה, וזה כולל שלוש נקודות עיקריות:

- א. כבר לפני 30-40 שנה קנו שני החברות הגדולות 'קוב' ו'רוס' [הנ"ל] עשרות או מאות חברות קטנות שעשו כבר כל מיני תערובות, ולא ידוע מי היה האמא של האמא של האמא וכו'.
- ב. ה'קורניש' שאין לו מסורת הורכב גם בצד של ה'נקבה'.
- ג. עד היום יש קווי מחקר אינפרומנט שמכניסים מפעם לפעם שרשרת חדש לתוך השורשרת הישן של הברוילרס, כך שאי אפשר לדעת בשום אופן האם האמא של הברוילר של היום היא אותו האמא של הברוילר של אתמול. וכבר הסברנו היטב שה'רוק' החדש שמרכיבים מדי פעם הוא בכלל לא 'רוק' תמים.

המתירין

יב] הרוצים להתיר את העופות מהפאבריקין בדווקא, יש בהם כמה וכמה מינים שהתאחדו ביניהם להתיר את האסור, יש שסוברים במושכל ראשון שתרנגול הוא תרנגול ואין שום מין אחר מעורב בו, ויש שסוברים שכיון שבהפאבריק הם מעורב א"כ כל עוף שיש בעולם הם בתערובות אשר זה אינו נכון, ויש מהם שמחמת חשש הפסד ממון מוכרחים להתיר שיצרם תוקפת להתיר, ויש מחמת פגיעה שהם לא היו מהמתעסקים לתקן הענין מוכרחים עכשיו להתיר, ויש שמחמת טעותם ואינם יכולים לחשוב על עצמם שאכלו דבר מפוקפק שהרי הם צדיקים גמורים וא"כ מוכרחים להמשיך ולהתיר, והרי ידוע מאמר החז"ל מי שאכל שום יחזור ויאכל שום? ועוד כל מיני טעמים שכאלו, [ובאמת יש לימוד זכות אך צריך גם לתקן וזה פשוט].

והנה יש בין הרוצים להתיר שטוענים שאין מכניסים לתערובת שממנו מייצרים את העופות רק ב' מינים שזכרנו הא' קורניש (Cornish) והב' רוק – (Rock) ושתי אלו יש להם מסורת, והנה מלבד שזה אינו נכון, שהרי הקורניש קוראים לו אינדיאן גיים.... (Indian Game) והוא לכל הדעות עוף שייצרו אותו מתערובת, של כמה עופות מלחמה ממדינת אינדיא ואיזה מסורת יכול להיות עליו, מלבד מכך כל דבריהם הוא טעות גמור, כמו שיתבאר לעיל שאפילו בחברה עצמה לא יודעים ממה מורכבין העופות מאחר שקנו הרבה מאד חברות קטנות והרכיבום לתוך העופות. **וביותר שכבר מרן השבט הלוי זצוקללה"ה עורר על כך שלקורניש אין שום מסורת.**

הנותן לשכוי בינה

מה הם העופות שנקראים קורניש ורוק

יג] מאחר שהמתירין מסתובבים עם כל מיני "ידיעות" מ"מומחים" שהעופות של הפאבריקין מיוצרים מקורניש ורוק בלבד, לכן מן הצורך להסביר את הרמאות שיש בדבריהם [ביודעים או בלא יודעים], מה שקוראים לעוף רוק (Rock) אינו נותן שום הכשר לעוף, ואף אם נחליט בבירור שה'בארד רוק' המקורי הוא עוף טהור כי השינויים שיש בו מהעופות שאכלו בפולין ובהונגריה ובכל המדינות הם מעט מזער ואין בו שינויים גדולים, ולא נחוש לדברי הגויים שיש בהם תערובות, ונחליט שהבארד רוק הוא עוף כשר עם מסורת למהדרין, אין לזה שום שייכות לכשרות ה"רוק" שהוא האמא של העופות של הפאבריקין, וכאן צריך להוציא מדברי הטועין ומטעין להסתמך על זה שאומרים שהאמא הוא רק רוק בלבד ולכן מותר לאכלו כמו שאכלו את הבארד רוק.

ובכן להוי ידוע שמה שקוראין ל'רוק' בשמו על שם ה'בארד רוק' הוא רק על שם תכונה אחת יסודית שאותו צריך כדי לזכות להיות האמא של העופות שהפאבריקין מיצרים, אבל באמת הוא מורכב מהרבה עופות נוספים חוץ מהבארד רוק, וכאן המקום להודיע שכשאנו אומרים מורכב היינו הזדווגות פשוטה או בהזרעה מלאכותית של טהור וטמא ולא הכנסת גנים – ג'ינעס באופן אחר.

יד] ונביא הוכחה אחת למען לא יבוא לטעון טענות נגד הנחה ידועה ופשוטה זו, שהרי הבארד רוק הוא אפור – גריי או חום ונוטה לשחרות, והאיך יצאו פתאום עופות לבנים, אלא שהדבר ידוע שעירבו בו עוף הלהגורן (Leghorn) [שהוא עוף כשר] להלבינו, ואעפ"כ עדיין נשאר שמו רוק ולא לגהורן, [רק לאחר שהלבינו אותו נקרא ווייט רוק (White Rock)] והטעם הוא שהתכונה שנצרכת לו להיקרא רוק בשביל הפאבריקין נשאר ועל שם זה ממשיכים לקרוא לו רוק, וכמו כן לענין כל העופות שמרכיבין ממנו את הרוק החדש שאפילו שהוא מורכב מהרבה עופות שאינם כשרים ממשיכים לקרוא לו "ווייט רוק", והטועים ומטעים חושבין שאין בו שום תערובות והוא הבארד רוק שנתלבן בנס.

ומעתה הדבר ברור שהעוף שמשתמשים בו להיות ה'אמא' של העופות של הפאבריקין שנקרא רוק, אינו רוק תמים, אלא שחוץ מהבארד רוק הוא מורכב מעוד הרבה עופות שאין מי שידע שהם טהורים, ומטעין העולם שכיון שנקרא "רוק" הוא סימן טהרה מובהק, ואפילו בלא שנדע בברור שמערבים עופות שאינם כשרים, היתכן שכשנודע שיש פאבריק שמייצר עופות הייתכן לאכלם בלא השגחה ברורה, מתחילת השורשרת לדעת שהם עופות טהורים. הרי זהו עקירת כל פרשת איסור אכילת עופות טמאים שבתורה.

טו] ואנו מפרסמים כאן את מכתבו של הנשיא והמנהל של חברת 'רוס' שהוא מהיחידים שיודעים באמת מה נעשה בפאבריקין, שהוא מסביר את הענין שאי אפשר בשום אופן לדעת ממה מורכב ה"רוק" של הפאבריקין, כיון שהפאבריק קנה וקונה בכל עת כל מיני "רוק" מהרבה חברות בכל קצוי תבל, ממה שכל אחד מהם הרכיב כמה וכמה עופות לעשות "רוק" יותר טוב, ואח"כ באו שתי החברות הגדולות "קאב" ו"רוס" וקנו את כל החברות הקטנות שהגיע מספרם מעל מאה חברות ומאה מיני הרכבות של מיני עופות, והחברות הגדולות לא התענינו ולא מתעניינים לדעת ממה מורכב ה"רוק" שקנו, והעיקר שיש לו איזה מעלה לענין ייצור "רוק" יותר טוב, שיוכלו להיות 'יחידים' בעולם בעופות טובים כאלו כפי שבארנו, ויתר על כן כותב הנשיא והמנהל הנ"ל שעד היום הם ממשיכים להביא עוד עופות חדשים להרכיבם בישנים, ואי אפשר לדעת האם העוף שאוכלים היום הוא העוף שאכלו אתמול.

החותם בהערכה ובכבוד רב - ונא להתעורר מבעוד מועד

וברכת כתיבה וחתימה טובה.